

операційного менеджменту підприємства. Операційна стратегія повинна визначати як керувати ключовими організаційними ланками підприємства, а також як забезпечити виконання стратегічно важливих цілей.

Література

1. Дзядикевич Ю. В. Економіка довкілля і природних ресурсів: монографія / Ю. В. Дзядикевич, Б. О. Язлюк, Р. Б. Гевко та ін.- Тернопіль: Астон.- 2016.- 392с.
2. Гевко І. Б. Операційний менеджмент: навч. посібник / І. Б. Гевко. – К. : Кондор, 2007. – 228 с.
3. Оцінка якості операційного менеджменту [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sinp.com.ua/work/241732/Operac-jnij-menedzhment>

Роман ВОЛОШИН

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

Василь МЕЛЬНИЧЕНКО

ст. викладач

Тернопільський національний економічний університет

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВВЕДЕННЯ СТУДЕНТІВ У СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 193 “ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ”

Масштабні реформи у сфері агропродовольчого виробництва України спрямовані на формування стійких передумов для тривалого і сталого розвитку сфери в умовах глобалізації. Одним із ключових факторів, спроможним забезпечити такий ріст є формування якісного кадрового забезпечення, здатного вирішувати принципово нові завдання, із застосуванням новітніх технологій та засобів.

Однією із найбільш динамічних сфер, дискретність яких в значній мірі обумовлена неоднозначним ставленням до тих процесів, які в ній відбуваються є сфера земельних відносин. Питання завершення земельної реформи уже давно вийшла за рамки економічних процесів і все більше стає надбанням політичних наук. Тим не менш, економічна доцільність, за умови відсутності інших впливів, а також задекларовані в межах реформи цілі свідчать, що запровадження вільного ринку землі є питанням часу. Більшість дискусійних положень зареєстрованих у Верховній раді України законопроектів з даного питання стосуються питань права власності та користування землею з боку іноземних громадян. Не менш спірними є також положення щодо обмеження обсягу землеволодінь і землекористувань, питання проведення земельних торгів, передачі права власності на землі тощо.

Не меншої актуальності земельні питання набули в ході адміністративно-територіальної реформи. Проблеми із розмежуванням населених пунктів і дрібних землевласників, відсутність повної і достовірної інформації в кадастрових облікових реєстрах, спірні землі і т.д. на сьогодні є одним із найбільш актуальних аспектів децентралізації.

В даному контексті варто зауважити, що обсяг робіт, пов'язаних із вирішенням названих і цілого комплексу пов'язаних із ними проблем, постійно зростає. Це обумовлює потребу у якісній підготовці кваліфікованих фахівців у сфері геодезії та землеустрою. Про зростання актуальності спеціальності свідчить постійне збільшення оголошень про вакансії геодезистів і землевпорядників на ринку праці, ріст їх заробітної плати, а також збільшення обсягу держзамовлення за даною спеціальністю на навчання у вищих навчальних закладах України.

Спеціальність 193 “Геодезія та землеустрій” має технічний профіль і належить до галузі знань 19 “Архітектура і будівництво”. Профіль спеціальності передбачає набуття студентами в процесі навчання комплексних компетентностей у сфері не тільки геодезії та

землеустрою, але й картографії, ґрунтознавства, кадастрових систем, фотограмметрії, геоінформаційних систем тощо. Відповідно до цього, досить важливим на першому етапі адаптації студентів до умов навчання у вищому навчальному закладі за Спеціальністю 193 “Геодезія та землеустрій” є забезпечення їх грамотного і поступового введення в спеціальність.

Основним інструментом для ознайомлення студентів із специфікою спеціальності і роботи за нею в перспективі є навчальний курс “Вступ у спеціальність”. Його основною метою є прискорення адаптації студентів до умов вузівського життя, ознайомлення їх з організацією навчального процесу і методикою навчання в вузі, профілем спеціальності, перспективами майбутньої професійної діяльності. Названий навчальний курс в навчальному плані замає одне із основоположних місць, оскільки закладає у студентів перші знання, розуміння і навички з фаху. Отримані знання та навички формують основу для забезпечення професійних суджень щодо функціонування системи геодезії та землеустрою, відповідності її складових потребам ринку будівельних та землевпорядних послуг. На основі отриманих знань, в процесі освоєння навчальної дисципліни «Вступ у спеціальність» студенти отримують наступні компетентності:

- розуміння ключових аспектів функціонування системи вищої освіти в Україні та світі;
- знання про залученість України до світового освітнього і наукового простору через Болонський процес;
- знання теоретичних та історичних засад формування і розвитку науки геодезія та землеустрій;
- знання ключових засад про земельні ресурси України і нормативні акти щодо їх використання;
- знання ключових засад топографічно-геодезичної і картографічної діяльності;
- знання ключових засад землевпорядної діяльності;
- розуміння суті, завдань і механізму здійснення навчального процесу за спеціальністю «Геодезія та землеустрій»;
- знання ключових засад діловодства в землевпорядкуванні;
- ключові аспекти ділової етики в галузі.

На сьогодні в системі вищої освіти сформовано цілісний методичний апарат, спрямований на формування необхідних компетентностей у студентів. Серед найбільш поширених методик переважають традиційні практичні, семінарські заняття, лекції, різного роду кейси, колоквиуми тощо. В такій ситуації вибір методів й способів навчання в значній мірі залежить від викладача. Для досягнення більшого ефекту і вищого рівня спрямованості на практичні аспекти професії пропонуємо застосовувати наступні прийоми:

– під час лекційних завдань доцільно застосовувати не тільки одностороннє викладення матеріалу, але й залучення студентів до підготовки і викладення одного-двох питань (бажано нескладних). Це сформує у студентів навички до самостійної підготовки, творчого пошуку, систематизації матеріалів. При підготовці, викладач повинен тримати контакт зі студентом, підказувати йому джерела отримання матеріалів, способи систематизації та обробки інформації;

– в матеріалах лекції доцільно подавати небагато матеріалу, але його зміст повинен відображати ключові аспекти професії. Студент не повинен бути перевантаженим інформацією. Поки він не орієнтується у навчальному процесі і професійній сфері, йому буде важко обрати важливу потрібну інформацію. Тому обмежений обсяг інформації сприятиме її доброму запам'ятовуванню і кращому засвоєнню. Це важливо, зважаючи на те, що така інформація формуватиме розуміння і сприяння наступних дисциплін професійного профілю;

– викладення лекційного матеріалу повинно супроводжуватися використанням медіазасобів. Їх застосування найбільш доцільне при поданні матеріалу, який потребує візуалізації – структура управління земельними ресурсами України, робочий процес

землепорядника чи геодезиста, робота приладів та програм тощо. Такий прийом сприятиме не тільки доброму запам'ятовуванню, але й розумінню суті та сприйняттю матеріалу;

– під час проведення практичних та семінарських занять потрібно відмовитися від усного опитування, до якого залучаються лише декілька студентів. Значно краще, коли здійснюється перехресне опитування студентів, при якому вони задають питання і відповідають на них. Не менший ефект – від дискусії чи відкритого обговорення матеріалу теми, виступів із презентаціями тощо. В даному контексті важливо, щоб викладач міг промотивувати студентів на таку діяльність за рахунок гнучкої системи оцінювання чи інших важелів;

– викладання предмету “Вступ до спеціальності” окрім безпосереднього засвоєння матеріалу потребує демонстрації роботи геодезистів і землепорядників із професійними поясненнями і коментарями. Цього можна досягнути за рахунок спостереження за роботою фахівців на робочому місці під час екскурсій в органи Держгеокадастру, землепорядні організації, на будівництво тощо. Важливо, щоб студенти побачили і зрозуміли сутність і важливість роботи, а також сформувавши позитивне ставлення до процесу та високий рівень мотивації до її здобуття.

Не менш важливим аспектом підготовки землепорядника і геодезиста є ацент на потребі ліцензування для отримання права займатися професійною діяльністю. На етапі ознайомлення із фахом важливо, щоб студенти зрозуміли доцільність такого кроку, а також отримали коментарі та рекомендації від приставників органу ліцензування. Знання і розуміння процедури проведення ліцензування дозволить студентам краще організувати свій навчальний процес з орієнтацією на вимоги ліцензування.

Таким чином, підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері геодезії та землеустрою потребує цілісної і змістовної основи, яка повинна характеризуватися знанням ключових засад професії, високим рівнем мотивації для її здобуття, а також формуванням візіалізованого уявлення про сутність і особливості роботи фахівців. Формування такої основи є важливим завданням навчального курсу “Вступ у спеціальність”.

Література

1. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV // Відомості Верховної Ради України від 05.09.2003 – 2003 р., № 36, стаття 282.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 № 2984-III // Відомості Верховної Ради України від 17.05.2002 – 2002 р., № 20, стаття 134
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» // Офіційний вісник України від 25.12.2006 – 2006 р., № 50, стор. 160, стаття 3333, код акту 38153/2006.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.1997 № 507 «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями» // Офіційний вісник України – 1997 р., № 22, стор. 42.
5. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 № 1775-III // Відомості Верховної Ради України від 08.09.2000 – 2000 р., № 36, стаття 299.